

Thân Bội Hằng

Tháng tư năm 1975, trong khi Sài Gòn đang hấp hối và mọi người vội vã tìm cách thoát thân thì chính tôi lại từ chối không đi theo gia đình đôi bạn thân từ đạo trung học vì nghĩ mình còn gánh nặng gia đình.

Ở lại nếm đủ mọi tình đời, trường đời, vì vậy đã làm mình hiểu thêm về “thiên đường chủ nghĩa” của Cộng sản. Tôi lập gia đình, tìm mọi cách đi vượt biên dù đang mang bầu cháu đầu lòng đã chín tháng, chấp nhận tự do hay chết, thà rằng “con nuôi má hay má nuôi con hay... con nuôi cá”.

Tháng 9, 1980 vượt biên. Trời thương, sau một tuần lênh đênh trên biển, đến Mã Lai bình yên lúc 10 giờ sáng thì đến 10 giờ tối sanh cháu tại bảo sanh viện.

Định cư tại Mỹ từ đó đến giờ và chưa hề về lại Việt Nam!

Cũng Đành... Sài Gòn Em!

Ngày... tháng 5 năm 1975,

Nằm nhà khóc, một con chim không làm được mùa xuân, tôi ngồi dậy chải đầu, ngó gương nhìn mình mà không còn nhận ra mình.

Ngày... tháng 5 năm 1975,

Nhà in NBT bị tịch thu, chờ đồng sách mới in xong chưa kịp đưa cho nhà phát hành đem về nhà. Đồng giấy đã in đầy chữ chưa cắt gấp thành tờ báo nằm ngổn ngang một góc đành đưa cho đám thợ đem về làm giấy lộn. Tòa soạn họp nhau lại. Người còn người đi, không ai biết mình làm gì bây giờ, chán nản nhìn nhau... Tôi có ý kiến đem đồng sách ra đường bán nhưng ai sẽ đứng bán, tôi nhận “chịu đám ăn xôi” đem đồng sách của đủ mọi nhà văn từ MT, NC, DA, DTL, ... đổ đồng ngay trước rạp Rex, giá nào cũng bán, thâu lại được đồng nào mừng đồng nấy, mấy ông bà nhà văn đứng chung quanh tôi mà không ai dám nhận mình là ai, nhìn tôi bán, phụ tôi bán, ai cũng đeo một cái mặt nạ “cái bang”. Trên cao, dưới chữ Rex, treo tấm hình HCM thật to lại có hàng chữ ở ngay dưới hình rất rõ nét: “Thằng Ngọc”, phim của Liên Xô đang chiếu tại đây. Mọi người qua lại, ai cũng nhìn thấy nhưng ai muốn hiểu sao thì hiểu.

Ngày... tháng 6 năm 1975,

Bán sách được ít tuần rồi cũng bị dẹp, chẳng ai cho bán. Anh em, bạn bè gặp lại nhau hẹn phải đi trình diện ở tòa đại sứ Đại Hàn. Ở đó không thiếu ai trừ những người đã di tản. NCD đứng cạnh KMT mặc áo bà ba quần khắn rằn, kênh kiệu nhìn mọi người qua lại, thêm ca sĩ TL đội cái nón be-rê màu đỏ gắn thêm cái sao vàng ở góc nón, chia nhau từng nhóm từng phe đứng với nhau, nhìn là biết ai phe nào.

Ngày... tháng 7 năm 1975,

Đi lang thang với chị NC, gặp chị NH rủ ra bán hàng ở Thương xá Tam Đa. Bán gì bây giờ? Đem quần áo của mình ra bán, rồi sẽ bán gì tiếp cái gì bây giờ? Phải làm gì? Thấy mình đang mặc chiếc áo Ấn Độ chị NC góp ý tại sao mình không đi mua loại vải xô may áo tang để may áo kiểu Ấn Độ đem bán. Thế là chị em tôi chạy vô chợ Kim Biên mua vải xô mang về nhuộm đủ màu xanh, đỏ, tím, vàng, ... may áo. Đầu tiên tôi chế kiểu áo bà tư (em bà ba) tay ngắn, tà áo dài hơn áo bà ba, có túi ở ngực áo, để mặc với quần Tây. Cũng đành nhắm mắt đưa chân, thử xem con tạo xoay vần ra sao. May áo bằng vải xô bán khá chạy. Lúc nào tôi cũng mặc một áo làm mẫu, khách hàng lại thích lựa áo giống áo tôi đang mặc để mua. Sau đó tôi mua thêm áo thung của đàn ông đem về vẽ hình LiLy ký hiệu, viết chữ “yêu ghét”, “chiến tranh, hòa bình”, ... lúc tiếng Pháp lúc tiếng Anh cho dễ bán. Chỉ thù không có, tôi nghĩ dùng thử mấy sợi chỉ bắc dùng đun bếp dầu. Vì bếp dầu cũng không có dầu mà đun nên sợi chỉ bắc cũng chẳng ai mua nên tôi mua vừa được rẻ lại đẹp.

Ngày... tháng 9 năm 1975,

Buôn bán được ít tháng thì một sáng ngủ dậy nghe loa báo đổi tiền, một gia đình bao nhiêu người, có đem bao nhiêu tiền đi đổi cũng chỉ có \$200.00 đồng cho một gia đình. Chưa hết năm 75 mà đã bao chuyện dồn dập xảy ra. Bao người tin tưởng đi học tập một tháng rồi về mà giờ đã mấy tháng không biết người thân học tập ở đâu, bao giờ về. Chẳng lẽ mọi người đang sống trong một nhà tù lớn mà không ai hay biết.

Cuộc chiến nào cũng có bên thắng cuộc và bên thua, dĩ nhiên bên thắng cuộc thì vui mừng nhưng liệu niềm vui có dài bằng nỗi buồn của kẻ thua cuộc không??? Tôi là một trong trăm ngàn người thua cuộc đây! Thì Tổng thống mới tuyên bố đầu hàng kia, không phải nước mất nhà tan rồi sao?

Ngày... tháng 4, 1976

Cứ tưởng đời, đời qua nghề bán áo quần sẽ tạm yên thân, tạm sống qua ngày tháng nổi trôi. Ai ngờ qua Tết 1976, đầu tháng tư, ngay sau ngày công trường Con Rùa bị đặt chất nổ phá hoại, chỉ một đêm mà tất cả các anh chị em văn nghệ sĩ bị

công an lại tận nhà bắt đem hết về giam ở Chi Lăng PĐL, có người tưởng thoát nhưng vài tuần sau cũng gặp nhau ở PĐL, thế là chẳng thoát một ai. Nhờ ơn Bác, Đảng, mọi người được sống trong một nhà tù nhỏ ở trong một nhà tù lớn là cả nước.

Tôi như người mộng du, hết nghe người này đến người kia đã bị công an bắt. Đến một đêm cũng tới phiên tôi được gọi tên lên bảng. Còn ai nữa, chính cái anh chàng họa sĩ O trước 75 chứ ai xa lạ, hung thần ở PĐL, đã làm tôi thất vọng hơn cả khi nghe TCS hát bài “Nói Vòng Tay Lớn” ngay ngày 30 tháng tư trên radio. Anh chàng liệng xấp giấy lên bàn bảo tôi tự khai đi. Khai gì??? Anh chàng còn thông thêm câu: "Cô có khai đối khai trá thì cách mạng cũng biết". A! Nếu đã biết hết rồi thì bắt tôi tự khai làm gì...

Tôi viết chữ xấu oi là xấu, chữ gà bới mà. Ba đêm dài trôi qua mà như ba năm. Quay tới quay lui tôi cũng chỉ viết đi viết lại là lo giao sách cho nhà phát hành rồi đi chờ đóng sách bán về, lại lo sắp xếp để dục đám thợ in chạy cho kịp phát hành, chứ biết gì nữa mà khai. Tôi viết bằng tay trái cố tình cho chữ viết xấu như đứa ít học, anh chàng lâm lì gần giọng nhìn tôi nói: "Học tới đâu mà chữ xấu như gà bới thế kia? Mấy cái mảnh bằng mua bằng tiền hả?" Khổ quá, biết rồi sao còn bắt khai báo. Tôi có viết thư tình cho anh đâu mà bắt tôi phải viết đẹp, một chữ viết sai là một ngày tù, bút sa gà chết mà gà chưa chết thì tôi đã chết trước!!!

Tự khai, tự khai lại tự khai. Cứ tối tối con buồn ngủ vừa tới lại có tiếng gọi lên nạp bản tự khai, khai tới khai lui, quanh đi quẩn lại tôi chỉ giữ y nguyên một lời khai không dài dòng, không thêm không bớt. Sau bốn đêm ba ngày tôi được về, không biết có phải nhờ cô thầy bói, em cô H (được ở căn nhà đường Tú Xương), giúp hay trời thương? Về nhà ít tháng, LH khỏe có kịch mới được diễn trên tivi, kịch với kịch, họ giỏi thật, khéo luồn lách thật, tôi chịu thua, bịt mũi qua sông không có tôi!!! Một sáng T, đã từng dạy ở trường Cửu Long (ở gần trường Sư Phạm), đến rủ tôi tới nhà chàng họa sĩ O, khoe chàng họa sĩ O được ơn mưa móc, được cấp cho căn nhà ở

HQT, sừng thật. Tôi từ chối ngay: “Gặp trong PDL chưa đủ sao?” T bảo tôi: “Cả năm trên thớt mà không biết thân!”

Trời ơi! Cái cột đèn đi được cũng tìm cách vượt biên, còn tôi sao chưa tìm cách đi? Tại chưa có khả năng, chứ nhất định phải đi dù đã nghe biết bao nhiêu chuyện nguy hiểm như lừa gạt nhau, cướp biển, sóng gió, đói khát, ... chưa kể là phải có tiền mới đi được.

Ngày... tháng 9 năm 1980,

Sau bao chuyến đi bị gạt lừa từ kiều đi người Việt gốc Hoa đến làm giấy giả con lai Pháp, tôi liều bước xuống thuyền vượt biên dù chồng tôi ngăn cản vì lúc ấy tôi đang mang thai cháu đầu đã chín tháng. Tôi chấp nhận cái chết trên biển hay sống cho hai chữ “Tự Do”. Tôi chỉ biết cầu xin Trời, Chúa hay Phật hãy cứu giúp tôi.

Phan Bội Hằng

← Tết 1976,
từ phải qua trái:
PBH ngồi kế ca sĩ
Thái Thanh.

Ăn mừng đến Pulau
Bidong và sanh con
cùng ngày. →

